

ARBETAREN Zenit

Nr. 15/2010 | 16–22 april | Pris: 10 kr | Utkommer sedan 2009

“Aldrig har väl arbetarens utbytbarhet varit så tydlig i modern svensk historia.”

Krönikören Linda Wagenius på Initierat ▶ 7

Välorganiserat motstånd. Studenten och “rödskjortan” Pong Tansathian håller upp en sköld och en basker han tagit från en soldat under lördagens gatustrider i Bangkok. ▶ 6

Rasismen ökar i sociala medier

”De utnyttjar så klart ställen där kidsen hänger” ▶ 4

Klass och makt i psykvårdens slutna rum

Konstnären Anna Odell aktuell med ny utställning ▶ 8–9

Redaktör: Cecilia Irefalk, 08-522 456 66, cecilia.irefalk@arbetaren.se

Förenklad mediebild av Thailands rödskjortor

Thailands regeringsfientliga "rödskjortor" är mer beslutssamma än någonsin att nå det de vill: en upplösning av parlamentet och nyval. Men vilka är de och vilka chanser har de att vinna?

ANALYS

Demonstrationerna i Bangkok
av Martin Schibbye

Helikoptern dundrar in på låg höjd över de tiotusentals rödklädda demonstranterna kring demokratimonumentet i Bangkok. Ljudet från rotorbladen piskar upp stämningen och de nedsinglande flygbladen som manar dem att skingras möts med sträckta långfingrar, fyrverkeripjäser och fyllda heliumballonger.

Trots pansarskyttefordon, gummikulor, vattenkanoner, tårgas och skarp ammunition har militären inte lyckats skingra demonstranterna som sedan den 14 mars ockuperat området. När mörkret faller tvingas soldaterna överge sina stridsfordon i en oorganiserad reträtt. Tack vare ett överlägset antal hemmagjorda bomber och en hel del beslagtagna utrustning höll sig demonstranterna kvar. Men priset var högt: över 20 döda och 800 skadade.

Hur lyckas en brokig koalition av risbönder, studenter och aktivister utmana regeringen i en av Asiens starkaste militärmakter? Svaret måste sökas på landsbygden, utanför huvudstaden – och i den thailändska historien.

DEN POLITISKA KRISEN i landet har pågått i princip oavbrutet sedan den demokratiskt valda Thaksin Shinawatra avsattes i en militärkupp 2006. När nya "demokratiska" val hölls och Thaksins anhängare vann vägrade landets politiska elit med stöd av militären accep-

"Den politiska krisen har i princip pågått oavbrutet sedan den demokratiskt valda Thaksin Shinawatra avsattes i en militärkupp 2006"

Martin Schibbye, frilansjournalist

tera resultatet utan såg till att en författningsdomstol avsatte regeringen med anklagelser om valfusk. Den nuvarande premiärminister Abhisit Vejjajiva tillträdde i december 2008. Thaksinanhängarna har alltså vunnit de senaste valen utan att erövra den politiska makten. När så ytterligare en domstol den 26 februari i år beslagtogs delar av de enorma rikedomar som tillhör den landsflyktige före detta premiärministern Thaksin gick startskottet för den senaste kraftmätningen i thailändsk politik.

Proteströrelsen Folkalliansen för demokrati mot diktatur, UDD, även kallad "rödskjortorna" är en allians av affärsmän och fattigbönder som gynnades då premiärminister Thaksin satt vid makten 2001–2006. När Thaksin vände sig till landets fattiga i sin valkampanj vann han inte bara val utan ritade även om den politiska kartan genom att föra in bönderna på scenen. Människor som få ledare brytt sig om blev hans maktbas.

Under Thaksins år vid makten genomfördes flera reformer: ekonomiskt stöd till jordbrukare inklusive subventioner och frikostiga lån. Dessutom infördes en sjukvårdsreform som innebar att det kostade tio kronor att söka vård. Reformen som varit så populära att den sittande regeringen inte har vågat röra dem även om de anser dem skadliga för landets ekonomi på lång sikt.

MEDIEBILDEN AV demonstranterna som inhyrda bufflar som blint följer Thaksins minsta vink är förenklad. "Vi är inte här för Thaksin, utan för verklig demokrati", säger flera av demonstranterna. Det är inte pengar som får tiotusentals människor att riskera sina liv.

Men pengar underlättar. För att bussa in tusentals demonstranter krävs en organisation – och budget – av Roskildefestivalens storlek. På gatorna kring demokratimonumentet finns tusentals tält uppslagna med bajamajor, laddningsstationer för mobiler, sovmattor och matstationer. Den flexibla organisationen som hållit ut i veckor och även slagit tillbaka militärens stormningsförsök är imponerande och möjlig tack vare folkligt stöd och Thaksins djupa fickor.

Chairat Charoensin-o-larn, biträdande professor vid Thammasat-universitetet, har liknat miljardären Thaksins inflytande på den folkliga rörelsen vid en böld. Men därmed inte sagt att det är självklart att rörelsen skulle förstärkas eller försvagas om den togs bort.

På ett sönderslaget pansarskyttefordon armén tvingats överge står Jin Jin och gör honnör. Hans vän har slagit sönder kulsprutans fäste och bär under jubel bort den från fordonet.

Inom rödskjortorna finns en levande debatt om Thaksins roll. Kritiker pekar på hans diktatoriska drag: medierna stryptes, kritiker tystades och minst 2 000 människor dödades i ett kontroversiellt "krig mot drogerna".

DE PROGRESSIVA DELAR av bonde- och fackföreningsrörelsen som dragits med i rödskjortornas protester inser att rörelsen kan vara svaret på deras problem – om deras röster räknas i nästa val. Flera av rödskjortorna talar om en ny social ordning och om att det

thailändska samhället är ojämnt och orättvist. Men det sammanhållande kittet bland demonstranterna är inte en gemensam ideologi utan en ilska och sorg över att kuppakare med militärens hjälp kört över demokratin. Just detta: respekten för de som vinner val är nyckeln för att få slut på den politiska turbulensen i landet.

Det är ännu för tidigt att säga vilken betydelse man kan tillmäta rödskjortorna, men deras kamp och taktik påminner om tidigare strider i landet.

Historiskt sett har det varit

framgångsrikt att skapa kaos i huvudstaden och tvinga fram nyval.

Klart är att den sittande regeringen efter helgen förlorat initiativet. Om det blir armén eller rödskjortorna som tar det återstår att se. Kraven på medborgerliga rättigheter och verklig demokrati i Thailand är resta och landets fattiga massor, "pöbeln från norr", kommer inte låta chansen gå dem förbi.

Martin Schibbye och Jonas Gratzner är på plats i Bangkok under demonstrationerna.

utrikes@arbetaren.se

FOTO: JONAS GRATZER